

Spółdzielcza Grupa Bankowa

Bank Spółdzielczy w Wolinie

**Informacje z zakresu profilu ryzyka
i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Wolinie**

na dzień 31 grudzień 2016 rok

WPROWADZENIE

„Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Wolinie” zostały przygotowane zgodnie z wymogami ustawy Prawo Bankowe, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR), Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV) oraz z uwzględnieniem wymogów określonych w Uchwale nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku z późn. zm. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu w zakresie w jakim ta Uchwała nie jest sprzeczna z przepisami wymienionymi powyżej.

Niniejsza Informacja została przygotowana zgodnie z przyjętymi przez Bank „Zasadami Polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Wolinie”, które określają szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich ogłaszania i weryfikacji.

Informacje zawarte w Informacji dotyczą roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2016 roku.

I INFORMACJE O BANKU

1. Bank Spółdzielczy w Wolinie z siedzibą w Wolinie (zwany w dalszej części Bankiem), ul. Gryfitów 10 (Świerczewskiego 10), przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.
2. W 2016 roku Bank prowadził działalność poprzez: Centralę – Wolin, Oddziały: Wolin, Lipiany, Płoty, Międzyzdroje oraz Filie: Kamień Pomorski, Dziwnów, Przelewice, Świnoujście, Świerzno, Gryfice, Kołczewo, Wolin.

Lp.	Rodzaj placówki	Adres
1.	Centrala w Wolinie	ul. Gryfitów 10 (Świerczewskiego 10), 72-510 Wolin
2.	Oddział w Wolinie	ul. Gryfitów 10 (Świerczewskiego 10), 72-510 Wolin
3.	Oddział w Lipianach	ul. Jedności Narodowej 50, 74-240 Lipiany
4.	Oddział w Płotach	ul. Grunwaldzka 2, 72-310 Płoty
5.	Oddział Międzyzdroje	ul. Światowida 19, 72-500 Międzyzdroje
6.	Filia w Wolinie	ul. Zamkowa 3, 72-510 Wolin
7.	Filia w Kamieniu Pomorskim	ul. Szpitalna 16, 72-400 Kamień Pomorski
8.	Filia w Dziwnowie	ul. Słowackiego 14, 72-420 Dziwnów
9.	Filia w Świnoujściu	ul. Bolesława Chrobrego 18, 72-600 Świnoujście
10.	Filia w Przelewicach	Przelewice 60, 74-210 Przelewice
11.	Filia w Świerznie	Świerzno 13, 72-405 Świerzno
12.	Filia w Gryficach	ul. Niepodległości 73, 72-300 Gryfice
13.	Filia w Kołczewie	ul. Poczтовая 2, 72-514 Kołczewo

3. Bank jest zrzeszony w SGB Banku SA w Poznaniu.
4. W miesiącu listopadzie 2015 roku Bank przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Wkład pieniężny na fundusz Pomocowy na dzień 31.12.2016 r wynosi 900.278,00 zł. Spółdzielnia SSO SGB została zarejestrowana w KRS 03.02.2016 r.
5. Działalnością Banku kieruje Zarząd. Liczba stanowisk w Zarządzie – 3. Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich. Członków Zarządu powołuje na wniosek Prezesa Zarządu Rada Nadzorcza. Wybór kandydata na członka Zarządu obowiązkowo musi poprzedzać procedura indywidualnej oceny uprzedniej przeprowadzania zgodnie z obowiązującą w banku, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą „Procedurą oceny kwalifikacji członków zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Wolinie”.
6. Zgodnie z przyjętą przez Bank „Polityką ładu korporacyjnego”, indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu Banku dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem i każdy z członków Zarządu Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
7. Bank na dzień 31.12.2016 r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II CELE I STRATEGIE ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Każda aktywność podejmowana przez Bank, generuje ryzyko. W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadził „Strategie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Wolinie w tym Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym”, która jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem. Bank Spółdzielczy w Wolinie, realizując uchwały Komisji Nadzoru Finansowego przenoszące do krajowych regulacji prawnych postanowienia Nowej Umowy Kapitałowej, wprowadził system zarządzania ryzykiem obejmujący identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wdrożył proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza;

1. zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwości do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
2. zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
3. zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
4. zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
5. sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
6. sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
7. zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
8. sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyko braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
9. ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.
10. Rada Nadzorcza zapewnia, że Zarząd banku posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

2) Zarząd;

1. odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
2. odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania

- przeглядów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
3. odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
 4. wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
 5. wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
 6. zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
 7. odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
 8. zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
 9. zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
 10. odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
 11. uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
 12. przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku; jednym z elementów informacji zarządczej jest raport z realizacji apetytu na ryzyko (zaprezentowanego w postaci wskaźników ilościowych).
- 3) wyznaczone osoby w Banku odpowiedzialne za:
- a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
 - b) zarządzanie nadwyżką środków,
 - c) zarządzanie bieżącą pozycją walutową,
 - d) sprzedaż kredytów,
 - e) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
 - f) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Zespół ds. ryzyk monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Kontrola Wewnętrzna ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

- 1) ryzyko kredytowe
- 2) ryzyko koncentracji zaangażowań
- 3) ryzyko płynności
- 4) ryzyko stopy procentowej
- 5) ryzyko walutowe
- 6) ryzyko operacyjne
- 7) ryzyko braku zgodności

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Zespół ds. ryzyk, który na dzień 31.12.2016 roku obejmował swoim zakresem działania monitorowanie następujących ryzyk:

- 1) ryzyko kredytowe
- 2) ryzyko koncentracji zaangażowań
- 3) ryzyko płynności
- 4) ryzyko stopy procentowej
- 5) ryzyko walutowe
- 6) ryzyko operacyjne
- 7) ryzyko braku zgodności

Zespół ds. ryzyk monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

a.1 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo odmową wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe itp.).

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na jak najniższym poziomie.
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeczającym lub za pośrednictwem banku zrzeczającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;

- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w ustawie Prawo bankowe.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% funduszy własnych;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 8 % całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) Stosowanie szczegółowych limitów LtV,
- 2) Stosowanie szczegółowych limitów wskaźnika Dti,
- 3) Kierowanie oferty kredytów i pożyczek hipotecznych głównie do klientów detalicznych oraz rolników indywidualnych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych i gruntów rolnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania do 25 lat.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 9% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 20 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;
- 2) Stosowanie szczegółowych limitów Dti.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w dwóch aspektach:

- 1) Ryzyka pojedynczej transakcji;
- 2) Ryzyka portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od kwoty kredytu i prawdopodobieństwa braku jego spłaty.

Ryzyko portfela kredytowego zależne jest od:

- 1) Ryzyka pojedynczych kredytów i powiązań między pojedynczymi kredytobiorcami - im mniejsza jest ta wzajemna zależność, tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych kredytów przez kredytobiorców;
- 2) Ryzyka zaangażowania w tę samą branżę gospodarki lub w ten sam region działania;
- 3) Ryzyka zaangażowania zabezpieczonego tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonego przez tego samego dostawcę zabezpieczenia;
- 4) Ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

- 1) W ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem (identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu):
 - a) Pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
 - b) Ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia oraz wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej,
 - c) Podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
- 2) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
 - a) Badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
 - b) Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
 - c) Wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka,
 - d) Badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
- 3) Ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
- 4) W ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:
 - a) Stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych,
 - b) Ogranicza wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań,
 - c) Stosuje odpowiedni podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) Opracowanie polityki kredytowej Banku w tym określenie docelowych grup klientów i oferowanych produktów;
- 2) Ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 3) Zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
- 4) Ograniczanie ryzyka kredytowego w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych, geograficznych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 5) Identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
 - a) Ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - b) oceną poziomu kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, oceną jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach, produktach itp.),
 - c) Ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,

- d) Ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- e) Monitorowania kredytów zagrożonych, ich struktury,
- f) Analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- g) Analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji:
 - wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - w ten sam sektor gospodarczy,
 - w ten sam region geograficzny,
 - w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub w tego samego dostawcę zabezpieczenia,
- h) Przeprowadzaniu testów warunków skrajnych portfela kredytowego;
- 6) Monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 7) Monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych;
- 8) Ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
- 9) Stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - a) Opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
 - Zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - Zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - Zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
 - b) Stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
 - c) Badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych standardów postępowania.
 - 1. W przypadku wystąpienia wzrostu poziomu ryzyka w portfelu kredytowym Bank identyfikuje przyczynę.
 - 2. Po zidentyfikowaniu przyczyn wzrostu poziomu ryzyka Bank powinien rozważyć podjęcie następujących działań:
 - 1) Ograniczenie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów;
 - 2) Ograniczenie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych oddziałów, produktów, grupy klientów;
 - 3) Zwiększenie stopnia adekwatności zabezpieczeń;
 - 4) Restrukturyzowanie zadłużenia;
 - 5) Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej;
 - 6) Zweryfikowanie polityki kredytowej;
 - 7) Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Bank prowadzi monitoring ekspozycji kredytowych. Monitoring jest procesem stałej kontroli i analizy przebiegu ich spłaty, sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy i wartości zabezpieczeń; realizowany jest w oparciu o obserwację, analizę i jeśli zachodzi taka konieczność, stały kontakt z kredytobiorcą. Monitoring ekspozycji kredytowych prowadzony jest na podstawie odpowiednich regulacji kredytowych.

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi monitoring klienta prowadzony jest poprzez:
 - 1) Badanie terminowości spłat, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, które prowadzone jest automatycznie w systemie komputerowym;
 - 2) Badanie terminowości spłat i sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku pozostałych ekspozycji;
 - 3) Monitorowanie adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

Podstawową zasadą funkcjonującą w Banku przy podejmowaniu pozytywnej decyzji kredytowej jest posiadanie przez klienta zdolności do spłaty kredytu; przyjmowane zabezpieczenia traktowane są, jako źródło spłaty kredytu, w przypadku, gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia, tym samym, jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty kredytu nie zastępuje

konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej, za wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe.

1. Bank stosuje w szczególności następujące zabezpieczenia:

- 1) W ramach zabezpieczeń rzeczowych:
 - a) Hipotekę na nieruchomości,
 - hipoteka na gruntach rolnych,
 - hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
 - hipoteka na nieruchomości komercyjnej.
 - b) Zastaw rejestrowy,
 - c) Przewłaszczenie rzeczy ruchomej,
 - d) Wpłatę określonej kwoty, spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe,
 - e) Blokada środków na rachunku w Banku lub innych bankach,
 - f) Cesję wierzytelności z umów handlowych,
 - g) Cesję wierzytelności z umów ubezpieczeniowych,
- 2) W ramach zabezpieczeń nierzeczywistych:
 - a) Weksel własny i poręczenie wekslowe,
 - b) Gwarancję,
 - c) Poręczenie cywilne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z procedurą tworzenia rezerw, obowiązującą w Banku.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego w Banku funkcjonują odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku przedkładając Radzie Nadzorczej w ramach zapoznania.

Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno – finansowego.

KWOTA EKSPOZYCJI WEDŁUG WYCENY BILANSOWEJ

Największy poziom ryzyka występuje w ekspozycjach kredytowych oraz zobowiązaniach pozabilansowych o charakterze finansowym (głównie niewykorzystane linie kredytowe). Istotną pozycje stanowią również należności z tytułu lokat międzybankowych, ulokowanych w Banku Zrzeszającym, jednakże ryzyko z nimi związane jest zasadniczo niższe w stosunku do ryzyka udzielonych kredytów, pożyczek i zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania.

Ekspozycje w podziale na klasy wg stanu na 31 grudnia 2016 roku w tys. zł.

Klasy ekspozycji	Łączna kwota ekspozycji
Rządy i Banki Centralne	1 538
Samorządy Terytorialne i Władze lokalne	8 364
Organy Administracji i Podmioty Nieprowadzące Działalności Gospodarczej	9
Instytucje- Banki	68 332
Przedsiębiorcy	33 805
Detaliczne	79 677

Zabezpieczone na Nieruchomościach	12 730
Przeterminowane	2 680
Pozostałe	18 912
RAZEM	226 047

a.2 RYZYKO PŁYNNOŚCI

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:
 - 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
 - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
 - 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
 - 1) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
 - 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
 - 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
 - 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
 - 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
 - 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
 - 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
 - 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów lub dużych depozytów w bazie depozytowej;
 - 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
 - 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:
 - 1) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
 - 2) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
 - 3) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

- 4) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się zgodnie z :

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR);
- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV);
- 3) Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany);
- 4) ustawa Prawo bankowe;
- 5) uchwała KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
- 6) uchwała KNF w sprawie przyjęcia Rekomendacji P dotyczącej Zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków
- 7) uchwała KNF w sprawie przyjęcia Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.

Płynność definiuje się jako zdolność banku do terminowego regulowania zobowiązań oraz zdolność do pozyskiwania funduszy na finansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów, zdolność do generowania przez bank dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym i w toku normalnej działalności banku lub innych warunkach, które można przewidzieć bez ponoszenia nadmiernych strat.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy, co oznacza zarządzanie płynnością zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie do potrzeb płynnościowych, stąd Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów i w podanej poniżej kolejności:

- 1) płynności,
- 2) bezpieczeństwa,
- 3) rentowności.

Bank reguluje swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający m.in. :

- po stronie aktywnej - rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem),
- po stronie pasywnej - kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający,
- system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym,
- transakcje sprzedaży wierzytelności Bankowi Zrzeszającemu,
- zakup bonów skarbowych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów oraz stosowanie systemu limitów. Dokonuje również identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się nadzorczych miar płynności poniżej obowiązujących limitów i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępuje według określonych procedur awaryjnych. Bank nie będzie wykonywał operacji w walutach obcych niewymienialnych oraz będzie dążył do pełnego zrównoważenia aktywów i pasywów w walutach wymienialnych.

W celu zapewnienia stabilnej bazy depozytowej w Banku prowadzona jest aktywna sprzedaż produktów bankowych, w tym depozytów i rachunków bieżących. Przyjmuje się, że depozyty osób fizycznych są najbardziej stabilne.

Istotnym czynnikiem powodującym wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów jest wdrożenie w Banku:

1. Nowoczesnych metod sprzedaży usług bankowych,
2. Wykorzystanie elektronicznych kanałów dystrybucji (tj. Internet, bankomaty),
3. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych,
4. Szkolenie pracowników,
5. Poszerzanie oferty produktowej.

Bank poprzez stabilne i bezpieczne zarządzanie ryzykiem płynności dąży jednocześnie do utrzymania równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności biznesowej a poziomem generowanego przez nią ryzyka. Bank zarządza ryzykiem płynności w sposób systemowy i bieżący odpowiednio poprzez szereg działań zmierzających do realizacji celu nadrzędnego oraz poprzez zorganizowany proces gromadzenia, udostępniania, analizy danych dotyczących identyfikacji przedmiotowego ryzyka i ograniczania jego rozmiarów.

Informacje podlegające ujawnieniu zgodnie z Polityką Informacyjną. Bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem płynności w banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Zastępca Prezesa Zarządu ds. finansowych w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności;
- 2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.
- 3) Zadania związane z utrzymywaniem płynności banku wykonuje komórka zarządzająca – Główny księgowy
- 4) Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w banku wykonuje komórka monitorująca Zespół ds. Ryzyk.

Do pomiaru ryzyka płynności Bank wykorzystuje metodę luki płynności, w której zestawia się aktywa według stopnia ich płynności oraz pasywa według stopnia ich wymagalności, ustalając w ten sposób luki niedopasowania w poszczególnych terminach oraz wskaźniki płynności dla poszczególnych horyzontów czasowych.

W zestawieniu Luka płynności przyjęto następujące przedziały czasowe, które odpowiadają „czasowej” strukturze bilansu Banku:

- 1) ≤ 7 dni;
- 2) > 7 dni ≤ 1 miesiąca;
- 3) > 1 miesiąca ≤ 3 miesięcy;
- 4) > 3 miesięcy ≤ 6 miesięcy;
- 5) > 6 miesięcy ≤ 1 roku;
- 6) > 1 roku ≤ 2 lat;
- 7) > 2 lat ≤ 5 lat;
- 8) > 5 lat ≤ 10 lat;
- 9) > 10 lat ≤ 25 lat;
- 10) > 25 lat;
- 11) pozostałe pozycje.

Poniżej przedstawiono skumulowane luki płynności wg stanu na 31.12.2016 r.

W tys.

LUKA	≤ 1 tygodnia	> 1 tygodnia ≤ 1	> 1 miesiąca	> 3 miesiący	> 6 miesiący	> 1 roku ≤ 2 lat	> 2 lat \leq 5 lat	> 5 lat \leq 10 lat	> 10 lat ≤ 20 lat	> 20 lat

		miesiąca	<= 3 miesiący	<= 6 miesiący	<= 1 roku					
AKTYWA SKUMULOWANE (od początku)	41 583	77 105	99 285	119 217	170 476	182 122	210 344	256 508	284 924	306 639
PASYWA SKUMULOWANE (od początku)	24 389	31 678	50 795	68 186	117 286	166 507	204 950	264 767	303 327	320 038
LUKA SKUMULOWANA (od początku)	17 194	45 426	48 490	51 031	53 190	15 615	5 394	-8 258	-18 403	-13 399
AKTYWA SKUMULOWANE (od końca)	306 639	265 055	229 534	207 354	187 422	136 162	124 516	96 294	50 130	21 714
PASYWA SKUMULOWANE (od końca)	320 038	295 649	288 360	269 243	251 851	202 752	153 531	115 088	55 271	16 711
LUKA SKUMULOWANA (od końca)	-13 399	-30 593	-58 826	-61 889	-64 430	-66 589	-29 014	-18 793	-5 141	5 004

W ramach systemu monitorowania w każdym dniu roboczym sporządzany jest raport płynności natychmiastowej, zawierający pozycje, które mają wpływ na zachowanie bieżącej płynności w perspektywie najbliższego dnia roboczego. Bank dokonuje codziennej kalkulacji nadzorczych miar płynności i dotychczas nie zanotował ich przekroczenia. W okresach miesięcznych sporządzany jest raport z płynności krótko, średnio i długookresowej zawierający informacje na temat kształtowania się wskaźników z obszaru ryzyka płynności, które stanowią podstawę do podejmowania stosownych decyzji w zakresie projektowania docelowego akceptowanego poziomu ryzyka. Badane i analizowane wielkości oraz wskaźniki zawierają w swojej konstrukcji pozycje bilansowe i pozabilansowe wpływające w sposób znaczący na poziom płynności Banku, a uzyskane na ich podstawie informacje przedstawiają w sposób przejrzysty i syntetyczny rodzaje oraz wielkości ryzyka płynności w działalności Banku. Raz w roku sporządzana jest pogłębiona analiza płynności długoterminowej.

W ramach systemu zabezpieczania i ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje system limitów wewnętrznych oraz instrumenty regulowania płynności, których zadaniem jest utrzymanie limitowanych wartości w granicach wyznaczonych limitów, zapewniając tym samym zachowanie przez Bank płynności finansowej. Dodatkowo, Bank posiada awaryjne plany pozyskiwania środków w celu utrzymania płynności, scenariusze działań na wypadek wystąpienia określonych rodzajów ryzyka oraz sytuacji kryzysowych.

Podstawowym źródłem finansowania działalności Banku w 2016 roku był osad na środkach pozyskanych. Osad oznacza najbardziej stabilną część tych środków, w stosunku do której, z wysokim, prawdopodobieństwem można stwierdzić, że przez dłuższy okres utrzyma się w Banku określony poziom środków zdeponowanych przez klientów tj. deponenci nie wypłacą środków pieniężnych w kwocie, która powodowałaby przekroczenie tego poziomu.

w tys

Wyszczególnienie	12-2016
Sektor niefinansowy	
Kwota depozytów	185 787
Kwota osadu	162 941
Wskaźnik osadu %	87,7

Zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących bank norm płynności, Bank Spółdzielczy w Wolinie dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy.

Poniżej przedstawiono kształtowanie się nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2016 r. w złotych.

Aktywa			
A1	Podstawowa rezerwa płynności		30 335 135
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności		36 507 153
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym		5 087 000
A4	Aktywa o ograniczonej płynności		136 632 961
A5	Aktywa niepłynne		13 613 973
Pasywa			
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta		15 119 431
B2	Środki obce stabilne		180 949 223
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym		0
B4	Pozostałe zobowiązania		1 520 960
B5	Środki obce niestabilne		39 980 052
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) - B5)	0,00	26 862 235,91
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) / B5)	1,00	1,67
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	1,11
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00	1,30

Wskaźnik LCR na dzień 31.12.2016 r. ukształtował się na poziomie 333 %.

a.3 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Ryzyko stopy procentowej to niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz na kształtowanie się poziomu funduszy własnych banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- Optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych
- Ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych
- Utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustalonych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Realizacja celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- a. badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz fundusze własne banku,
- b. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości,
- c. bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

W celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, bank podejmuje następujące działania:

- d. prowadzi monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych oraz stóp ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej NBP,
- e. dokonuje analiz otrzymanych z banku zrzeszającego prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
- f. analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków, na podstawie analiz konkurencji i rynku depozytowego otrzymanych od banku zrzeszającego,
- g. zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej banku.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych:

- a. inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w banku zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- b. kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- c. finansowania zewnętrznego,
- d. ustalania oprocentowania,
- e. zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych aktywów i pasywów.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

1. ryzyko przeszacowania,
2. ryzyko bazowe
3. ryzyko opcji klienta,
4. ryzyko krzywej dochodowości.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związane jest z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej bank wykorzystuje następujące metody:

- a. analizę luki przeszacowania stopy procentowej
- b. symulację zmian wyniku odsetkowego
- c. analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej

Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest przez Zespół ds. ryzyk, w cyklach miesięcznych. Analizy przekazywane są w cyklach miesięcznych Zarządowi Banku, w cyklach kwartalnych Radzie Nadzorczej Banku.

W ramach analizy sporządzane są następujące zestawienia:

1. struktura aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych,
2. wielkości niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
3. informacja o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej i podjętych działaniach,
4. inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank dokonuje analizy wariantów wpływu zmiany stóp referencyjnych na wynik odsetkowy w skali 12 miesięcy. Elementem analizy jest sprawozdanie z przestrzegania obowiązujących limitów (stopnia ich wykorzystania).

a.4 RYZYKO WALUTOWE

Ryzyko walutowe to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku w skutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego; w szczególności jest ono związane z niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów Banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej oraz wzrostem innych ryzyk w wyniku zmiany poziomu kursu walutowego.

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- obsługę Klientów banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
- zapewnienie Klientom banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem banku zrzeszającego
- minimalizowanie ryzyka walutowego

Z uwagi na poziom ryzyka związanego z prowadzeniem operacji walutowych, Bank zamierza utrzymywać wysoki poziom aktywów płynnych poprzez zabezpieczenie środków na rachunkach Nostro oraz inwestowanie środków w lokaty w Baku zrzeszającym o krótkich terminach zapadalności do 6 miesięcy.

Na podstawie danych księgowych wyliczane są i monitorowane:

1. pozycje dla poszczególnych walut,
2. całkowita pozycja walutowa Banku,
3. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego.

Polityka kursowa stosowana przez Bank jest jednym z instrumentów zarządzania ryzykiem kursowym; w przypadku zagrożenia zbytym otwarciem pozycji walutowej, Bank stosuje mechanizmy kursowe w celu ukształtowania optymalnej ilości walut. W rozliczeniach z Klientami (z zastrzeżeniem stosowanych kursów indywidualnych) Bank stosuje dwie tabele kursów walut ustalanych przez Bank Zrzeszający: tabelę kursową dla rozliczeń bezgotówkowych i gotówkowych.

Poziom ryzyka walutowego w Banku ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (pozycji całkowitej oraz indywidualnych pozycji dla poszczególnych walut).

Zespół ds. ryzyk dokonuje comiesięcznej analizy działalności walutowej w oparciu o następujące elementy:

- a. pozycje walutowe,
- b. stany depozytów walutowych
- c. zestawienie aktywów i pasywów

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza raz na koniec miesiąca testy warunków skrajnych, które przeprowadzane są na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę.

Analizy przekazywane są w cyklach miesięcznych Zarządowi Banku, w cyklach kwartalnych Radzie Nadzorczej Banku.

a.5 RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne - możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 2) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku obejmuje:

- 1) identyfikację procesów, a w ich ramach:
 - a) krytycznych procesów biznesowych,
 - b) procesów kluczowych;
- 2) identyfikację ryzyka;
- 3) pomiar i ocenę ryzyka;
- 4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka;
- 5) monitorowanie ryzyka, w tym:
 - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych,
 - b) raportowanie strat operacyjnych,
 - c) monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych,
 - d) analizę kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów;
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników;
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju do potrzeb banku;
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych;
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań;
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę banku;
- 8) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne i elektroniczne) wykorzystywanych przez bank;
- 9) bezpieczeństwa fizycznego i informatycznego;
- 10) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania banku;
- 11) zdarzeń, których skutki dotyczą bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą;
- 12) usług świadczonych w ramach współpracy z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania banku oraz innych umów;
- 13) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 14) nowych i istniejących produktów oraz procesów.

Do skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka bank wykorzystuje następujące narzędzia identyfikacji czynników ryzyka:

- 1) rejestr zdarzeń i strat operacyjnych;
- 2) rejestr skarg i reklamacji klientów banku;
- 3) rejestr incydentów bezpieczeństwa;

- 4) wyniki testów (PCD, planów awaryjnych);
- 5) dokumentów z audytu wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) innych materiałów kontroli wewnętrznej.

Do pomiaru ryzyka operacyjnego wykorzystywane są także:

- 1) wyniki samooceny ryzyka operacyjnego;
- 2) KRI.

Zdarzenia operacyjne są rejestrowane przez pracowników Banku zgodnie z kategoriami zdarzeń ryzyka operacyjnego zawartymi w Rekomendacji M dotyczącej zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w bankach.

W cyklach miesięcznych Zespół ds. ryzyk sporządza zestawienie zdarzeń zarejestrowanych przez pracowników Banku w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego które przedstawiane jest Zarządowi Banku.

Na podstawie rejestru zdarzeń operacyjnych w cyklach kwartalnych Zespół ds. ryzyk sporządza analizę, opracowuje wnioski, przygotowuje zalecenia a następnie przedstawia Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Poniżej przedstawiono informację o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w roku 2016, w podziale na klasy zdarzeń.

Kategoria ryzyka	Rodzaj Ryzyka	Straty
1.Oszustwa wewnętrzne	1.Działania nieuprawnione	0,00 zł.
	2.Kradzież i oszustwo	76.000,00 zł.
2.Oszustwa zewnętrzne	1.Kradzież i oszustwo	41,49 zł.
	2.Bezpieczeństwo systemów	0,00 zł.
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1.Stosunki pracownicze	0,00 zł.
	2.Bezpieczeństwo środowiska pracy	0,00 zł.
	3.Podziały i dyskryminacja	0,00 zł.
4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o Klientach, zobowiązania względem Klientów	0,00 zł.
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0,00 zł.
	3. Wady produktów	4.620,67 zł.
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0,00 zł.
	5. Usługi doradcze	0,00 zł.
5.Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1.Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	0,00 zł.
6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1.Systemy	20.422,65 zł
7.Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1.Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	16.263,38 zł.
	2.Monitorowanie i sprawozdawczość	0,00 zł.
	3.Napływ i dokumentacja klientów	0,00 zł.
	4.Zarządzanie rachunkami klientów	0,00 zł.
	5.Kontrahenci nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0,00 zł.
	6.Sprzedawcy i dostawcy	0,00 zł.
	Razem	117.348,19 zł

a.6 RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku odbywa się zgodnie z Uchwałą Nr 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności oznacza:

- 1) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 3) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 4) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych z nie tylko szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank jako instytucję zaufania publicznego. Skutkami naruszeń compliance mogą być:

- 1) wystąpienie sankcji prawnych bądź regulaminowych;
- 2) materialne straty finansowe;
- 3) naruszenie lub utrata reputacji Banku.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega w Banku na:

- 1) zapobieganiu naruszeń compliance;
- 2) identyfikowaniu naruszeń compliance;
- 3) wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń compliance;
- 4) monitorowaniu czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.

Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne, w związku z tym na system zarządzania tym ryzykiem, składają się następujące elementy:

- 8) odpowiednia organizacja procesu zarządzania ryzykiem;
- 9) identyfikacja ryzyka;
- 10) raportowanie o ryzyku.

Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą:

- 1) prawidłowości wdrażania regulacji wewnętrznych;
- 2) ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa i standardów;
- 3) ocenie skutków zdarzeń compliance.

Sprawozdania z ryzyka braku zgodności zawierają:

- 1) ocenę ryzyka braku zgodności, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich zdarzeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) rekomendowane środki naprawcze;
- 4) ocenę skutków rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.

Raporty o ryzyku braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej sporządzane są w cyklach półrocznych.

Wyznaczony Zastępca Prezesa Zarządu na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance i ewentualnie rekomenduje podjęcie środków naprawczych.

III FUNDUSZE WŁASNE

Poniżej przedstawiono kształtowanie się Funduszy własnych wyliczonych zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa tj. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV).

Ujawnienia dotyczące funduszy własnych

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 1		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 2		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 3		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane		Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	14.028.588	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego		Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	1.090.843	Art. 486 ust. 2
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		Art. 84, 479, 480
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	15.119.431	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	0,00	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
9	Zbiór pusty w UE		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartej na przyszłej rentowości z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 472 ust. 5
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą		Art. 33 lit. a)

	związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		Art. 36 ust. 1 lit. d) Art. 40, 159, art. 472 ust. 6
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		Art. 32 ust. 1
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		Art. 33 lit b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. e) Art. 41, art. 472 ust. 7
16	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. f) Art. 42, art. 472 ust. 8
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. g) Art. 44, art. 472 ust. 9
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE		
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1250% jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		Art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	W tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	W tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258
20d	W tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)		Art. 48 ust. 1
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE		
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. a) Art. 472 ust. 3
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		Art. 6 ust. 1 lit. l)

26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468		
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 1		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 2		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 1		Art. 468
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 2		Art. 468
26b	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 481
	W tym:		Art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I		
29	Kapitał podstawowy Tier I	15.119.431	
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		Art. 51, 52
31	W tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
32	W tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		Art. 486 ust. 3
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018r.		Art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		Art. 85, 86, 480
35	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi		
37	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)		Art. 52 ust. 1 lit. b) Art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust.4
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust.4
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a),

	I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)		Art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		
44	Kapitał dodatkowy Tier I		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	15.119.431	
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		Art. 486 ust. 4
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier II nie uwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		Art. 87, 88, 480
49	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		
52	Posiadane przez instytucje bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		Art. 63 lit. b) ppkt (i) Art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 66 lit. b), art. 68, art. 477 ust. 3
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		

54b	W tym: udziały kapitałowe istniejące przed dniem 01 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień okresu przejściowego		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
56c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
58	Kapitał Tier II		
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)		
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	120.204.800	
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		Art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)
	W tym pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały		Art. 477, art. 477 ust. 2 lit b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4

	kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		lit. b)
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	120.204.800	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,58	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,58	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,58	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego		
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	Nieistotne w przepisach unijnych		
70	Nieistotne w przepisach unijnych		
71	Nieistotne w przepisach unijnych		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 45, 46, art. 472 ust. 10 Art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 Art. 66 lit c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 45, 48, 470, art. 472 ust.11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38,48, 470, art. 472 ust. 5
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		Art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		Art. 62
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5

	dotyczących wycofania		
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5

Fundusze własne Banku składają się wyłącznie z kapitałów TIER I (po zastosowaniu odliczeń).

Fundusz udziałowy Banku od 1 stycznia 2014 roku nie spełnia warunku zawartego w art. 28 ust. 1 lit. e CRR, który mówi, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I muszą spełniać warunek „wieczystości”; w związku z tym Bank, zgodnie z zapisami CRR usuwa stopniowo z funduszy własnych fundusz udziałowy.

Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

1) podstawą obliczeń do wyznaczenia podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011 r.;

2) kwota, o której mowa w pkt 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;

3) każdego roku, począwszy od początku 2014 r., podstawa amortyzacji jest umniejszana (amortyzowana) o wartość stanowiącą iloczyn podstawy amortyzacji oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;

4) jeżeli w kolejnych - po roku 2013 - latach miały miejsce dalsze pomniejszenia podstawy amortyzacji, to za każdym razem, ustalana jest nowa podstawa amortyzacji poprzez odjęcie od podstawy amortyzacji wyznaczonej zgodnie z pkt 1 – 2 kwoty tych pomniejszeń; nowa podstawa amortyzacji obowiązuje od daty dokonania pomniejszenia. Bank do umniejszania stosuje amortyzację dzienną.

Zgodnie z nowymi przepisami fundusz z aktualizacji wyceny również nie spełnia warunków pozwalających na zaliczenie go do Funduszy własnych Banku i został wyłączony z nich w 100%.

IV DŹWIGNIA FINANSOWA

Zgodnie z nowymi przepisami Bank wylicza wskaźnik dźwigni finansowej. Jest to wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych. Wskaźnik ten na koniec roku obrachunkowego ukształtował się na poziomie 6,69%.

Poniżej przedstawiono informacje na temat aktywów oraz zobowiązań pozabilansowych uwzględnionych w obliczaniu wskaźnika dźwigni.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wartość ekspozycji wskaźnika dźwigni	
		Metoda standardowa	Metoda wewnętrznych ratingów
Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa		1 537 838	
	Samorządy regionalne i władze lokalne, których NIE traktuje	8 364 466	

	się jak państwa		
	Podmioty sektora publicznego, których NIE traktuje się jak państwa	9 114	
	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których NIE traktuje się jak państwa	8 373 580	
	Institucje	68 332 063	
	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych	12 729 532	
	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	12 729 532	
	Ekspozycje detaliczne wobec MŚP		
	Ekspozycje detaliczne	79 675 935	
	Finansowe		
	MŚP	33 805 119	
	inne niż MŚP		
	Niefinansowe	33 805 119	
	Przedsiębiorstwa	33 805 119	
	razem	204 454 067	

Inne pozycje bilansowe – 16.358.199,00 zł. (kasa, akcje, udziały, rozrachunki, aktywa z tytułu odroczonego podatku, środki trwałe).

Należności przeterminowane – 2.680.254,00 zł.

Pozycje pozabilansowe- 11.132.409,00 zł.

Razem – 234.624.929,00

V ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Za całkowity wymóg kapitałowy przyjmuje się sumę wymogów kapitałowych, obliczonych z tytułu:

- 1) ryzyka kredytowego wg metody standardowej
- 2) ryzyka operacyjnego wg metody wskaźnika bazowego
- 3) ryzyka walutowego według metody de minimis

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami wynikającymi z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającego dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (CRD IV).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31 grudnia 2016 r. został wyznaczony metoda standardową. Wartość tego wymogu w podziale na poszczególne klasy ekspozycji zaprezentowano w tabeli.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji:

Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	109 793,44
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	135 120,56

Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	364,56
Ekspozycje wobec instytucji	8 063,12
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 213 754,00
Ekspozycje detaliczne	4 103 345,60
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	356 806,40
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	296 367,28
[CDEC018] Inne pozycje	915 624,32
Razem	8 139 239,28

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2016 r. został wyznaczony metodą wskaźnika bazowego. Wskaźnik stanowi średnia za okres trzech lat obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- 1) Przychody z tytułu odsetek,
- 2) Koszty z tytułu odsetek,
- 3) Przychody z tytułu prowizji,
- 4) Koszty z tytułu prowizji,
- 5) Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu,
- 6) Wynik operacji finansowych,
- 7) Wynik z pozycji wymiany,
- 8) Pozostałe przychody operacyjne.

Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którykolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej. Średnią wylicza się na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów.

Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika. Wymóg kapitałowy oblicza się według poniższego wzoru:

$$K = \frac{\sum_{i=0}^2 \max(w_i; 0)}{n} \times 15\%$$

gdzie:

- w_i – roczny wynik w i-tym roku,
- n – liczba lat w których $w_i > 0$,

przy obliczaniu wymogu uwzględnia się rok obrotowy, na który dokonuje się obliczenia ($i = 0$) oraz dwa kolejne lata go poprzedzające ($i = 1, 2$).

Zgodnie z powyższym, na dzień 31.12.2016 r. wyznaczono wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne w wysokości 1.477.145 zł.

Tab. Wyznaczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (w zł.)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Srednia
Przychody z tytułu odsetek	9 503 919 zł	9 159 894 zł	8 079 087 zł	8 914 300 zł
koszty z tytułu odsetek	2 939 078 zł	2 192 357 zł	1 348 778 zł	2 160 071 zł
Przychody z tytułu prowizji	2 820 458 zł	2 757 540 zł	2 979 527 zł	2 852 508 zł
Koszty z tytułu prowizji	309 155 zł	299 884 zł	264 111 zł	291 050 zł
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	0 zł	0 zł	34 646 zł	11 549 zł
Wynik operacji finansowych	0 zł	0 zł	0 zł	0 zł
Wynik pozycji wymiany	122 491 zł	131 837 zł	158 855 zł	137 728 zł
Pozostałe przychody operacyjne	265 722 zł	441 189 zł	441 105 zł	382 672 zł
Wynik z tytułu odsetek	6 564 841 zł	6 967 537 zł	6 730 309 zł	6 754 229 zł
Wynik pozaodsetkowy	2 899 516 zł	3 030 682 zł	3 350 022 zł	3 093 407 zł
Wynik do ustalenia wymogu kapitałowego	9 464 357 zł	9 998 219 zł	10 080 331 zł	9 847 636 zł
Wymóg kapitałowy				1 477 145 zł

1. Minimalne wymogi kapitałowe (łącznie wymóg na ryzyka Filaru I) na dzień 31 grudnia 2016 r. (w tys. zł.)

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I
Ryzyko kredytowe	8 139	8 139
Ryzyko rynkowe	0	0
Ryzyko operacyjne	1 477	1 477
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I	9616	9616

Zgodnie ze Strategią zarządzania i planowania kapitałowego kapitał regulacyjny Banku nie może przekroczyć 80% funduszy własnych. Na dzień 31.12.2016 r. wykorzystanie limitu wyniosło 79,5% (wykorzystanie kapitału dostępnego wyniosło 63,6 % funduszy własnych).

2. Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 rok. (w tys. zł.)

Raport z szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Wolinie

Zestawienie wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II	wykorzyst. kapitału dostępnego (% fw)	Limity	Wykorzystanie limitu (w %)

Ryzyko kredytowe	8 139	8 139	0	53,8%	65,0%	82,8%
Ryzyko rynkowe	0	0	0	0,0%	0,0%	0
Ryzyko operacyjne	1 477	1 477	0	9,8%	15,0%	65,1%
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	0	x	0			
koncentracji dużych zaangażowań	0	x	0			
koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	0	x	0			
koncentracji w ten sam region geograficzny	0	x	0			
koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	0	x	0		15,0%	
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	148	x	148			
Ryzyko płynności	0	x	0			
Ryzyko kapitałowe	0	x	0			
Kapitał regulacyjny	9 616			63,6%	80,0%	79,5%
Kapitał wewnętrzny	9 764			64,6%	95,0%	68,0%
Współczynnik wypłacalności	12,58					
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	12,39					

Na pozostałe ryzyka zaliczane do Filaru I i II Bank tworzył dodatkowy wymóg kapitałowy. Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych – suma wymogów Filaru I i II wynosi 9 764 tys. zł.

Współczynnik wypłacalności po uwzględnieniu ryzyk zaliczanych do II filaru wyniósł 12,39 %.

W ramach Filaru II ustalany jest przez Bank kapitał, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny) zawiera wymogi kapitałowe na ryzyka nie w pełni pokryte w ramach wymogu regulacyjnego, a także wymogi na wszelkie istotne ryzyka, które nie są ujęte w ramach I filaru.

RYZYKO WALUTOWE

Bank prowadzi działalność walutową w ten sposób aby minimalizować straty z tytułu zmian kursów walut. Głównym celem jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych Banku, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyka walutowe.

Utrzymywanie wysokości pozycji walutowych w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Uchwałą KNF 76/2010 nie ogranicza w żaden sposób zwiększania transakcji oferowanych Klientom Banku, bądź przez nich zawieranych. Bank przykładą szczególną uwagę do zwiększania ilości operacji z Klientami oraz do jakości i zakresu oferowanych usług.

Bank kształtuje pozycje walutowe w ramach limitu otwartej pozycji walutowej nie przekraczającej 2% funduszy własnych Banku, oraz limitów dla każdej z walut osobno. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego ustala Zarząd Banku. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest zgodnie z „Zasadami zarządzania ryzykiem walutowym

w Banku Spółdzielczym w Wolinie” i tak na dzień 31.12.2016 r. całkowita pozycja walutowa krótka w wartości bezwzględnej wynosiła 9.892,95 złotych, wartość ta była niższa od 2% funduszy własnych Banku – Bank nie wyznaczał wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Bank przeprowadza w ramach analizy raz na koniec miesiąca testy warunków skrajnych. Zespół ds. ryzyk na podstawie danych z każdego dnia z analizowanego miesiąca wyznacza największą co do wartości bezwzględnej wartość pozycji całkowitej, następnie bada się zmianę wyniku z działalności walutowej – zmiana ta nie może przekroczyć 2% funduszy własnych Banku – zakładając 30% zmianę kursów walut (odpowiednio spadek/wzrost kursu walut – w zależności od pozycji całkowitej długa/krótka).

W wyniku przeprowadzenia stress testów na datę 31.12.2016 r. , spadek kursów walut o 30%, zmiana wyniku z działalności walutowej wynosiła 3 tys. zł. co stanowi 0,02% funduszy własnych Banku, natomiast na datę 29.12.2016 r. zmiana wyniku z działalności walutowej wynosiła ponad 41 tys. zł. co stanowi 0,12% funduszy własnych – limit 2% funduszy nie został przekroczony

RYZIKO PŁYNNOŚCI

Do wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank bada jak wpływ depozytów, w okresie do 30 dni, oszacowany wpłynie na wskaźnik LCR. Koszt przywrócenia wskaźnika LCR do minimalnego, wymaganego przepisami poziomu, stanowiący jednocześnie podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego, obliczany jest według następujących zasad:

- 1) skorygowanie wskaźnika LCR poprzez zamianę kwoty z tytułu wpływu depozytów ;
- 2) wyznaczenie brakującej kwoty aktywów płynnych, jeżeli wpływ depozytów spowoduje spadek wskaźnika LCR poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu;
- 3) wyznaczenie kosztu (w skali 12 miesięcy) jako: iloczyn kwoty niedoboru oraz różnicy stawek pomiędzy oprocentowaniem kredytu obrotowego w rachunku kredytowym udzielanego przez Bank Zrzeszający i stopą referencyjną NBP (jeżeli ta różnica jest dodatnia, w przeciwnym wypadku jest 0).

Na dzień 31.12.2016 r. w wyniku analizy stwierdzono że po zaistnieniu sytuacji szokowej współczynnik nie spadnie poniżej wymaganego minimum a koszt wyniósłby 41 tys.zł.

RYZIKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ

Wyznaczenie wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań kredytowych dokonuje się na podstawie analizy wykonania limitów zaangażowań ekspozycji kredytowych, zgodnie z zasadami określonymi w „Zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Wolinie”.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji, w zakresie:

- 1) koncentracji dużych ekspozycji;
- 2) koncentracji w ten sam sektor gospodarczy;
- 3) koncentracji w ten sam region geograficzny;
- 4) koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych ekspozycji jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych ekspozycji i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam region geograficzny jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam region geograficzny, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2016 r przedstawia poniżej tabela. Na podstawie oszacowań ustalono, że wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji geograficznej wynosi 0,00 zł.

Zaangażowania kredytowe w poszczególne regiony geograficzne (powiaty, gminy):	Wartość ekspozycji	Średnia	Ekspozycja istotna (30 % łącznej wartości ekspozycji)
Suma	147 487		
Powiat kamieński	73 481	73 166	tak
Powiat goleniowski	13 246	12 374	nie
Powiat gryficki	19 635	19 916	nie
Powiat pyrzycki	14 489	11 067	nie
Powiat myśliborski	3 397	3 365	nie
Świnoujście	4 122	2 908	nie
Szczecin	6 543	6 136	nie
Pozostałe	12 574	14 969	nie

Badanie wymogu kapitałowego na ekspozycje wobec podmiotów z tej samej branży. Na podstawie oszacowań ustalono, że wewnętrzny wymóg kapitałowy wyniósł 0,00 zł.

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Średnia	Ekspozycja istotna (30 % łącznej wartości ekspozycji)
Suma	147 487		
- rolnictwo, leśnictwo, ogrodnictwo	46 471	46 765	tak
- rybactwo	3 212	2 561	nie
- przetwórstwo przemysłowe, produkcja	851	1 011	nie
- budownictwo	7 770	5 731	nie

- handel hurtowy i detaliczny	4 510	4 356	nie
- hotelarstwo, gastronomia, turystyka	16 348	13 824	nie
- transport, gospodarka magazynowa	2 161	1 944	nie
- administracja publiczna	8 767	10 317	nie
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	1 656	2 427	nie
- usługi komunalne, społeczne, indywidualne, pozostałe	2 357	1 933	nie
- osoby fizyczne	50 857	48 799	tak
- edukacja	92	110	nie
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1 129	1 151	nie
- inne	1 306	2 971	nie

Badanie wymogu kapitałowego na ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia. Na podstawie oszacowań ustalono, że wewnętrzny wymóg kapitałowy wyniósł 0,00 zł.

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Średnia	Ekspozycja istotna (30 % łącznej wartości ekspozycji)
Suma	147 487		
Weksel własny	47 262	46 387	tak
Poręczenie cywilne	1 654	1 720	nie
Poręczenie wekslowe	1 249	1 025	nie
Zastaw rejestrowy	1 487	1 594	nie
Przewłaszczenie	1 703	1 722	nie
Blokada lokaty	16	20	nie
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	18 842	19 461	nie
Hipoteka pozostała	28 150	26 842	nie
Kaucja	0	0	nie
Cesja wierzytelności	21 463	19 955	nie
Gwarancja	0	0	nie
Ubezpieczenie kredytu	2 803	3 221	nie
Pozostałe zabezpieczenia	11 726	9 325	nie
Pozabilans	11 132	12 629	nie

<u>Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań</u>	Dane w tys. zł
1) Fundusze własne	15 119
2) "Duża" jednostkowa ekspozycja kredytowa - liczona jako 10% funduszy własnych	1 512
3) Wewnętrzny limit na sumę dużych zaangażowań - liczony jako 220% funduszy własnych	33 262
4) Suma dużych zaangażowań	25 459
Przekroczenie limitu (4-3)	0
Średnia waga ryzyka dla dużych zaangażowań	84%
Wartość stanowiąca przekroczenie limitu ważona średnią wagą ryzyka tych zaangażowań	0
<u>Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka dużych zaangażowań</u>	0

Badanie wymogu kapitałowego na ekspozycje kredytowe przekraczające 10 % funduszy własnych „Duże zaangażowania” nie wykazało konieczności tworzenia wymogu kapitałowego na ten rodzaj ryzyka. Na podstawie oszacowań ustalono, że wewnętrzny wymóg kapitałowy wyniósł 0,00 zł.

RYZIKO OPERACYJNE

Bank przeprowadza test warunków skrajnych polegający na założeniu trzykrotnego wzrostu wartości strat operacyjnych (pośrednich i bezpośrednich) poniesionych przez Bank narastająco od początku roku wynikających z rejestrów zdarzeń ryzyka operacyjnego sporządzanych na koniec każdego miesiąca. Na podstawie danych na dzień wykonywania testu, Bank wylicza przy przyjęciu annualizowanych wyników za bieżący okres (z wyjątkiem pozycji: pozostałe przychody operacyjne, która to pozycja zostaje przyjęta w wysokości wykonania na datę analizy) podstawę do wyliczenia wymogu kapitałowego metodą BIA. Podstawa wyliczenia wymogu jest następnie pomniejszana o trzykrotną stratę o której mowa w zdaniu pierwszym. Jeżeli wyliczony wymóg jest niższy od aktualnego to przyjmujemy go do dalszych wyliczeń, natomiast jeżeli jest wyższy, do dalszych obliczeń przyjmowany jest aktualnie obowiązujący wymóg kapitałowy.

Bank wylicza różnicę pomiędzy trzykrotnością strat o której mowa w zdaniu pierwszym a ustalonym wymogiem kapitałowym. Jeżeli różnica jest wartością dodatnią (trzykrotność strat jest większa niż wymóg kapitałowy) Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne.

RYZIKO KAPITAŁOWE

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego, oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego na podstawie testów warunków skrajnych. Przeprowadzone testy warunków skrajnych nie wykazały konieczności tworzenia wymogu kapitałowego na to ryzyko.

VI RYZYKO KREDYTOWE

Jako należności przeterminowane Bank traktuje należności z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwotą rat kapitałowych. Do ustalania korekt wartości Bank przyjmuje efektywną stopę procentową traktowaną jako stopę która, dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego za dany rok. Ustalenie stopy obejmuje wszystkie opłaty płacone lub otrzymywane przez Bank (§ 2 pkt.23 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków z dnia 10.12.2001 r. wraz z późniejszymi zmianami, obowiązującego do 31.12.2008 r., a obecnie Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków z dnia 29.08.2008 r. Dz.U. 2008 Nr 161

poz. 1002). W związku z tym że rachunku efektywnej stopy procentowej nie można w praktyce zastosować dla należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat w stosunku do należności banku z tytułu kredytów w rachunku bieżącym prowizje są rozliczane w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych. W rachunku efektywnej stopy procentowej uwzględnia się pobierane od klienta prowizje oraz koszty bezpośrednio związane z udzielonym kredytem o charakterze bezzwrotnym, które Bank może podporządkować bezpośrednio do danej umowy kredytowej.

Bank przyjął i stosował w regulacjach wewnętrznych zasady dotyczące ustalania rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 10.12.2003 r. (wraz z późniejszymi zmianami), obowiązującym do 31.12.2008 r., a obecnie Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz. U. 2008Nr 235 poz. 1589). Klasyfikacja ekspozycji dokonywana jest z uwzględnieniem rodzaju ekspozycji i zgodnie z Rozporządzeniem rozróżnia się:

- ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych,
- ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz hipotecznych,
- ekspozycje kredytowe klientów instytucjonalnych.

W zależności od rodzaju ekspozycji, klasyfikacji dokonuje się biorąc pod uwagę tylko kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek, bądź łącznie kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta. Rodzaj ekspozycji kredytowych ma również wpływ na zasady klasyfikacji do poszczególnych kategorii ryzyka, a tym samym wysokość tworzonych rezerw:

- Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek do kategorii ryzyka: normalne lub stracone,
- Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz kredytów i pożyczek hipotecznych klasyfikuje się, biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek do kategorii ryzyka: normalne, pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe lub stracone,
- Ekspozycje kredytowe klientów instytucjonalnych klasyfikuje się, biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta do kategorii ryzyka: normalne, pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe lub stracone.

Zgodnie z zasadami określonymi w w/w Rozporządzeniu, Bank tworzy rezerwy w wysokości odpowiadającej poszczególnym kategoriom ryzyka, korzystając z możliwości pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Odpisy aktualizujące	Wartość w tys. zł.
Bilans otwarcia	3.247
Zwiększenie rezerwy	1.915
Zmniejszenie rezerwy	674
Przebiegowania	0
Spisane w ciężar rezerw	18
Bilans zamknięcia	4 470

Struktura ekspozycji kredytowych wg. terminów zapadalności (wartość nominalna w tys. zł.).

Okres zapadalności	31-12-2016
Zapadalność kredytów do 1 roku	24 816
Zapadalność kredytów od 1 do 2 lat	15 230
Zapadalność kredytów od 2 do 5 lat	33 479
Zapadalność kredytów od 5 do 10 lat	32 527
Zapadalność kredytów od 10 do 20 lat	24 920
Zapadalność kredytów powyżej 20 lat	3 616
Dla których termin upłynął	5 745

Działalność kredytowa :

Kategorie ekspozycji kredytowych	gru 16
Normalne	134 611
Pod obserwacją	951
Kredyty zagrożone	6 734
Poniżej standardu	482
Wątpliwe	625
Stracone	5 627
Razem kredyty	142 296
Odsetki	271
Normalne	229
Pod obserwacją	42
Odsetki zagrożone	2 554
Poniżej standardu	61
Wątpliwe	18
Stracone	2 475
Razem odsetki	2 825

Rezerwy	125
Normalne	111
Pod obserwacją	14
Rezerwy celowe od należności zagrożonych	4 345
Poniżej standardu	76
Wątpliwe	98
Stracone	4 171
Razem rezerwy celowe	4 470

ANALIZA KSZTAŁTOWANIA SIĘ WYSOKOŚCI PORTFELA KREDYTOWEGO:

Obligo kredytowe ukształtowało się na poziomie 142 296 tys. zł. W porównaniu z ubiegłym kwartałem obbligo kredytowe wzrosło o 3 388 tys. zł tj. o 2,44 % natomiast w stosunku do analogicznego roku ubiegłego obbligo kredytowe uległo zwiększeniu, wzrost wyniósł 18 798 tys. zł a to stanowi wzrost o 15,22 %. Obbligo kredytowe wraz z należnościami pozabilansowymi wyniosło 153 428 tys. zł. i w porównaniu z poprzednim kwartałem zmalało o 74 tys. zł. tj. o 0,05 % a r/r wzrosło o 14 948 tys. zł. tj o 10,79 %

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególne podmioty według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie podmiotów	Struktura w obliżu kredytowym w % stan na 31-12-2015	Struktura w obliżu kredytowym w % stan na 31-12-2016
Przedsiębiorcy, spółki oraz spółdzielnie	10,78	10,67
Przedsiębiorcy indywidualni	16,1	17,99
Osoby prywatne	35,64	34,82
Rolnicy indywidualni	27,4	27,55
Instytucje niekomercyjne	1,53	1,71
Instytucje samorządowe	6,98	5,88
Sektor finansowy	1,58	1,38

Wskaźnik kredytów zagrożonych:

	12-2015	12-2016
Wskaźnik kredytów zagrożonych (kapitał zagrożone/kapitał ogółem)	5,26	4,73

	12-2015	12-2016
Orezerwowanie	51,86	68,36

VII Zasady stosowania ocen jakości kredytowej dla rządu polskiego na potrzeby przypisywania wag ryzyka ekspozycjom wobec instytucji oraz ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego

1. Zapisy niniejszego załącznika dotyczą określania wag ryzyka ekspozycjom wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
 - 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej;
 - 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące.
2. Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):
 - 1) Fitch Ratings;
 - 2) Moody's Investors Service;
 - 3) Standard and Poor's Ratings Services.
 3. Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.
 4. Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;
 5. Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

6. Do momentu ustalenia standardu technicznego dotyczącego odpowiedników stopni jakości kredytowej ECAI w skali CRR, Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA-	Aaa do Aa3	AAA do AA-
2	A+ do A-	A1 do A3	A+ do A-
3	BBB+ do BBB-	Baa1 do Baa3	BBB+ do BBB-
4	BB+ do BB-	Ba1 do Ba3	BB+ do BB-
5	B+ do B-	B1 do B3	B+ do B-
6	CCC+ i poniżej	Caa1 i poniżej	CCC+ i poniżej

VII. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM

1. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Lp .	Wyszczególnienie Udziały mniejszościowe w podmiotach finansowych i niefinansowych	Wartość <i>(w złotych)</i>
1	SGB-Bank S.A.	1.257.295,34
2	Spółdzielczy System Ochrony SGB	1.000,00
3	Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych	50.000,00
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa Świnoujście	3.750,00
	RAZEM	1.312.045,34

2. Bankowe papiery wartościowe

Lp .	Wyszczególnienie Bankowe papiery wartościowe	Wartość <i>(w złotych)</i>
1	SGB-Bank S.A.	100.788,75

IX RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Pomiar ryzyka stopy procentowej w Banku obejmuje wszystkie pozycje bilansowe oraz w analizach wariantowych pozabilansowe wrażliwe na zmianę stopy procentowej, przy czym z analizy wyłącza się pozycje nieoprocentowane. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia: ryzyko przeszacowania, ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe łącznie, ryzyko opcji klienta, ryzyko krzywej dochodowości. Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej związana jest z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na porównaniu luki stopy procentowej: wielkości aktywów Banku przeszacowanych w danym przedziale czasowym, z wartością pasywów w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne. Niedopasowanie (luka) wyznaczone jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów i pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych.

Bank wyznacza limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego na skutek występującego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, przy założeniu szokowej zmiany oprocentowania o 200 punktów bazowych na poziomie nie przekraczającym 3% funduszy własnych przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania oraz dodatkowych założeń dotyczących analizy luki oraz metody wyznaczania zmiany wyniku odsetkowego.

Bank wyznacza limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego na skutek występującego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, przy założeniu szokowej zmiany oprocentowania o 200 punktów bazowych na poziomie nie przekraczającym 20% funduszy własnych przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie oraz dodatkowych założeń dotyczących analizy luki oraz metody wyznaczania zmiany wyniku odsetkowego.

Bank wyznacza limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego na skutek występującego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, przy założeniu możliwej zmiany oprocentowania w sytuacji normalnej o 100 punktów bazowych na poziomie nie przekraczającym 20% annualizowanego wyniku odsetkowego netto przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie oraz dodatkowych założeń dotyczących analizy luki oraz metody wyznaczania zmiany wyniku odsetkowego.

Bank dokonuje analizy poziomu ryzyka opcji klienta. Badanie dokonywane jest w odniesieniu do wcześniejszych spłat kredytów lub zerwań depozytów przed upływem terminu płatności, o ile zdarzenia te osiągną znaczący poziom. Jako znaczący poziom wykorzystania opcji klienta uznaje się sytuację, gdy zrywalność depozytów przekroczy poziom 5% kwoty depozytów ogółem (za zerwanie przed terminem uznaje się przypadek wycofania z banku środków z depozytu w terminie krótszym niż wynikający z okresu pierwotnie deklarowanego; w przypadku kredytów łączna kwota kredytów spłaconych przed terminem przekroczy 5% kwoty kredytów regularnych; za przedterminową spłatę kredytu uznaje się przypadek, gdy kwota spłacana przed terminem wynosi co najmniej 5.000,00 zł. i jednocześnie wyprzedzenie w stosunku do ustalonego harmonogramu spłat wynosi co najmniej 30 dni.

Bank wyznacza limit zmian w wyniku odsetkowym z tytułu ryzyka krzywej dochodowości. Wyliczenie zmian w wyniku odsetkowym następuje w przypadku, gdy kwota aktywów lub pasywów o stopie przeszacowywanej w przedziałach przeszacowania powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy przekracza 15% sumy bilansowej.

Badanie ryzyka stopy procentowej Zespół ds. ryzyk dokonuje z częstotliwością miesięczną.

Aktywa i pasywa wyrażone w walucie innej niż krajowa przedstawiane są w analizie ryzyka stopy procentowej w PLN – wycenia się je zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami – według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień wyceny. W przypadku, gdy wartość wycenionych aktywów lub pasywów walutowych (oprocentowanych) przekroczy 5 % wartości sumy bilansowej banku w okresie dwóch kolejnych miesięcy i według oceny banku przekroczenie to ma charakter trwały, komórka monitorująca zobowiązana jest do wyodrębnienia pozycji walutowych i sporządzenia szczegółowej analizy w zakresie ryzyka stopy procentowej dotyczącej tych pozycji.

Według pomiaru ryzyka stopy procentowej na dzień 31 grudzień 2016 r. zmiana wyniku odsetkowego uwzględniająca ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę

stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące (bez wyłączenia aktywów i pasywów z oprocentowaniem < 2%):

- przy wzroście stóp procentowych o 2 pp. Zmiana wyniku odsetkowego wyniesie 252 tys. zł. (1,7% FW)
- przy założeniu spadku stóp procentowych o 2 pp. Zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -252 tys. zł. (-1,7% FW)

Uwzględniając jednocześnie ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe, a więc nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku, przy uwzględnieniu pozycji oprocentowanych poniżej założonej skali zmian stóp procentowych przyjmując dopuszczalny maksymalny poziom zmian, uwzględniając mnożniki określające relację zmiany oprocentowania w stosunku do stawek bazowych oraz korelacje:

- przy założeniu spadku stóp procentowych o 2 pp. zmiana wyniku wyniesie -3.772 tys. zł. (-25,0 % FW)
- przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 2 pp. zmiana wyniku wyniesie 1.391 tys. zł. (9,2% FW)

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z ryzyka przeszacowania oraz bazowego łącznie, z uwagi na występowanie pasywów z oprocentowaniem poniżej 2 % - ograniczone możliwości obniżania oprocentowania w sytuacji spadku stóp procentowych

X Informacje dotyczące polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

1. Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń
2. Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń, w tym w zakresie wynagrodzeń zależnych od wyników kryteria pomiaru wyników i korygowania tych wyników o ryzyko oraz zasady uwzględniania długoterminowych wyników banku uwzględniających korekty o koszt wynagrodzeń
3. Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, w tym sposób powiązania wysokości wynagrodzenia z wynikami w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników.
4. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu, zawierające dane obejmujące:
 - a) wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących,
 - b) wartość i formy wynagrodzenia zmiennego,
 - c) wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nie przyznaną,
 - d) wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami,
 - e) wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby.

Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie „szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku”, zwanej dalej Uchwałą, dokonano przeglądu i oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym, zwanym dalej Bankiem, systemu wynagradzania i stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka.

Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Wolinie” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.

Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, iż Polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku.

Bank dokonał i raz w roku dokona analizy stanowisk, wymienionych w treści Uchwały oraz określi krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, jak również dokonał i raz w roku dokona analizy zasadności wprowadzenia systemu wynagradzania pracowników opartego na zmiennym składniku wynagrodzeń w rozumieniu Uchwały, w odniesieniu do konkretnych stanowisk, przy uwzględnieniu treści § 27 ust. 2 pkt. 1 Uchwały.

Wynagrodzenie etatowych członków Zarządu podzielone jest na część stałą i część zmienną

Częścią zmienną wynagrodzenia jest wyłącznie premia roczna, przyznawana na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu.

Oceny dokonuje Rada Nadzorcza do końca I kwartału roku następującego po okresie oceny, lub w dniu pierwszego posiedzenia Rady w danym roku.

Wypłata premii rocznej zostaje odroczone, jeżeli w roku podlegającym ocenie został spełniony którykolwiek z poniższych warunków:

- a) suma bilansowa Banku przekracza kwotę 250 mln PLN.
- b) dynamika sumy bilansowej Banku rok do roku przekracza 200%,
- c) dynamika portfela kredytowego Banku rok do roku przekracza 120%.

W pozostałych przypadkach premia zostaje wypłacona jednorazowo.

Kryteriami oceny pracy członków Zarządu są:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) realizacja planu finansowego Banku,
- 3) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania),
- 4) wynik finansowy netto.

Pozytywna ocena uwarunkowana jest od spełnienia następujących przesłanek:

- 1) utrzymania udziału kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytowym ogółem, na poziomie nie wyższym niż 10%;
- 2) realizacji planu finansowego Banku,
- 3) realizację przyjętej strategii (kierunków działania)

Oceny dokonywane są dwuetapowo. tj. w momencie przyznania premii oraz w momencie uruchomienia części odroczonej.

Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.

Wysokość premii rocznej dla członków Zarządu nie powinna być większa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Wypłata części odroczonej premii rocznej następuje po dokonaniu pozytywnej oceny jakości portfela kredytowego za okres oceny przy uwzględnieniu aktualnego wyniku finansowego netto Banku

Rada Nadzorcza dokonuje weryfikacji poziomu przyznanej części odroczonej premii rocznej oraz podejmuje decyzje o jej wypłacie na pierwszym posiedzeniu Rady Nadzorczej w danym roku.

Część odroczonej premii rocznej akceptowana jest przez Radę Nadzorczą pod warunkiem spełnienia kryterium wskazującego, że akceptowalny poziom ryzyka kredytowego nie został przekroczony (np. wskaźnik kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem).

W sytuacji, gdy Bank objęty został programem naprawczym w rozumieniu przepisów Prawa Bankowego oraz w przypadku negatywnej oceny efektów pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza może:

- 1) zmniejszyć lub nie przyznawać premii rocznej,
- 2) zmniejszyć lub nie przyznawać odroczonej części premii rocznej.

INFORMACJE ILOŚCIOWE NA TEMAT WYNAGRODZEŃ ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W WOLINIE ZA ROK 2016

wartość wynagrodzeń stałych za rok obrotowy	wartość wynagrodzeń zmiennych za rok obrotowy	ilość osób otrzymujących	forma wynagrodzenia zmiennego	wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą (część przyznana)	wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą (część nie przyznana)	wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia
508.510,96	63.360,70	3	premia roczna	13.586,83	0,00	0,00	-

Wskaźniki dotyczące wynagrodzeń zmiennych za rok obrotowy 2016:

1. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych wynosi 802,57%
2. Stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do składników stałych wynosi 12,46%.

XI. Oświadczenie Zarządu Banku.

Zarząd Banku oświadcza, że:

- ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem są adekwatne do skali działania i profilu ryzyka Banku,
- ogólny profil ryzyka związany ze strategią działalności mieści się w granicach ustalonych przez Radę Nadzorczą Banku, wyrażonych m. in. w apetycie na ryzyko (wskaźniki ilościowe). Współczynnik wypłacalności ukształtował się na poziomie 12,58 %, wskaźnik kredytów zagrożonych na poziomie 4,73 % przy założonym limicie max. 9%.

Sporządził: Zespół ds. Ryzyk

Wolin 12.07.2017

Zatwierdzono uchwałą Zarządu nr 57/2017 z dnia 11 lipca 2017 r.